

Gedragregels (pesten, seksuele intimidatie, etc.)

Onder begeleider verstaan we nu trainers en coaches. Maar in principe gelden deze regels uiteraard voor allen die met (jeugd)sporters te maken hebben (zoals bijvoorbeeld rijouders, tafelaars etc.)

- I. De begeleider moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarbinnen de sporter zich veilig voelt (te bewegen).
- II. De begeleider onthoudt zich ervan de sporter te bejegenen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast, en verder in het privé-leven van de sporter door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel.
- III. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts) misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter.
- IV. Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de begeleider en de jeugdige sporter tot 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
- V. De begeleider mag de sporter niet op zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de begeleider deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.
- VI. De begeleider onthoudt zich van seksueel getinte verbale intimiteiten.
- VII. De begeleider zal tijdens training(stages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de sporter en de ruimten waarin de sporter zich bevindt, zoals de kleed- of hotelkamer.
- VIII. De begeleider heeft de plicht de sporter te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) sporter behartigt, is de begeleider verplicht met deze personen of instanties samen te werken opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.
- IX. De begeleider zal de sporter geen (im)materiële vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen.
- X. Ook de begeleider aanvaardt geen financiële beloning of geschenken van de sporter die in onevenredige verhouding tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering staan.
- XI. De begeleider zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de sporter is betrokken. Indien hij gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze regels, zal hij de betreffende persoon daarop aanspreken.
- XII. In die gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest hiervan te handelen.

Toelichting bij gedragsregels:

Ongewenst gedrag binnen de vereniging; wat doen we er mee?

De kranten staan er dagelijks vol van. Agressie, geweld, seksuele intimidatie, etcetera. Het lijkt soms wel of het in Nederland gewoon is geworden. In onze vereniging willen we hier echter niet aan wennen. Om deze reden hebben we afspraken gemaakt op welke wijze wij onderling met elkaar omgaan.

In onderstaande afspraken wordt onder collega's verstaan: medespelers, trainers, coaches, vrijwilligers en bestuursleden en leden in het algemeen.

Welke vormen van ongewenst gedrag zijn er eigenlijk?

Ongewenst gedrag kan divers zijn. Het meest in het oog springend zijn duidelijke vormen van geweld en verbale agressie. Er zijn echter ook vormen van ongewenst gedrag die niet voor iedereen even duidelijk zijn. Je kunt hierbij denken aan vormen van seksuele intimidatie, pesten en discriminatie. Soms worden ze zelfs in de vorm van een grap gebracht, maar je zult je maar aangesproken voelen als collega.

Agressie en geweld

Dit zijn vaak de meest duidelijke vormen van ongewenst gedrag. Vaak loopt het een en ander uit de hand omdat er vooraf al een behoorlijke spanning is opgebouwd. Er hoeft dan niet veel te gebeuren of de stoppen kunnen doorslaan. Vloeken, schelden en zelfs handtastelijkheden kunnen dan het gevolg zijn. Het is uiteraard duidelijk dat binnen onze vereniging dit gedrag niet getolereerd zal worden. Hopelijk komt het ook niet zover, want wij vinden het belangrijk dat er bij ons een open sfeer aanwezig is. Als je iets niet bevalt, bespreek dit dan ook direct met betrokken persoon, ook al is dit je trainer of een bestuurslid. Kom je samen niet uit kan je dit altijd nog hogerop bespreken. Voorkom escalaties door vroegtijdig jouw irritaties kenbaar te maken.

Seksuele intimidatie

Seksuele intimidatie omvat alle vormen van seksueel getinte aandacht, die ongewenst, eenzijdig en/of opgedrongen is. Ongewenste intimiteit is duidelijk geen vriendschappelijk gedrag, dat wederzijds gewenst en aanvaard is. Of de aandacht gewenst of ongewenst is, is ter beoordeling van degene die de aandacht krijgt. Niet de bedoelingen, maar de gevolgen van het gedrag voor de ander zijn hierbij maatgevend.

Seksuele intimidatie binnen de vereniging loopt uiteen van dubbelzinnige opmerkingen en handtastelijkheden, tot zelfs pogingen tot aanranding en verkrachting. Er bestaat geen prototype slachtoffer. Ofschoon ook mannen lastig gevallen worden, zijn vrouwen vaker het slachtoffer. Vrouwen worden bijvoorbeeld regelmatig lastig gevallen met dubbelzinnige grapjes. Of ze worden niet op hun prestatie, maar op hun vrouwelijkheid beoordeeld. Of ze worden aangeraakt en betast door collega's. Hierdoor kan de sfeer flink verziekt worden.

Pesten

Het pesten is iets dat we wellicht nog van onze schooltijd kennen. Er was altijd wel iemand met een bril met erg dikke glazen, dik of met rode haren. Het hoorde er een beetje bij om deze kinderen te plagen. We vroegen ons eigenlijk nooit af hoe deze kinderen zich voelden. Nu weten we veelal beter. Toch blijkt pesten niet alleen voor te komen op de lagere en middelbare school. Ook in verenigingen worden leden gepest. Steeds dezelfde persoon is de klos als er weer een "grapje" uitgehaald wordt. Voor de grappenmakers erg lollig en mogelijk

ook niet eens zo vervelend bedoeld, maar de betrokken persoon kan hier enorm onder lijden. Juist deze persoon durft dit dan niet te bespreken uit angst voor de reacties van zijn collega's. Wees daarom alert op je eigen gedrag. Vertoon je gedrag dat voor een ander wel eens kwetsend kan zijn, of vertonen collega's gedrag dat voor een ander kwetsend is? Doe er zelf wat mee en spreek je collega's er op aan. Centraal in onze benadering zal moeten staan dat we respect hebben voor een ieder die in onze vereniging actief is, zowel als speler als, als vrijwilliger. Een ieder is belangrijk voor onze vereniging, waarbij iedereen waardering verdient.

Dit betekent dat ook de jeugdleden respect hebben voor de vrijwilligers die hun trainen en coachen. Tijdens de trainingen en de wedstrijden luister je met respect naar de trainer/coach. Als er wat uitgelegd wordt, ben je stil en luister je. Ook met de eigendommen van de vereniging c.q. sporthal ga je op een respectvolle wijze mee om.

Discriminatie

In onze vereniging vinden wij het vanzelfsprekend dat collega's niet gediscrimineerd worden op grond van ras, geloof, leeftijd, seksuele geaardheid, etcetera. We willen dit ook zo houden. Ook hierbij staat respect voorop voor datgene dat iedereen bijdraagt aan onze vereniging. Realiseer je goed wat voor een vernedering iemand kan ondergaan als hij/zij bedoeld of onbedoeld (door bijvoorbeeld een grapje) slachtoffer wordt van een discriminerende benadering. Ook hierbij geldt dat het aanspreken van een collega, die zo'n opmerking maakt, belangrijk is om de sfeer goed te houden.

Intimidatie op basis van macht

Soms komt het voor dat leidinggevenden (trainers, coaches, bestuursleden, begeleiders) zich bepaalde vrijheden permitteren jegens ondergeschikten of mensen onder druk zetten. Hun positie verleidt hen dan tot intimiderend gedrag. Het wordt dan een stuk moeilijker hier iets van te zeggen, het is immers je trainer die je dan terecht moet wijzen en dat is meestal niet zo eenvoudig. In zo'n situatie is het belangrijk dat in de vereniging een vertrouwenspersoon bereikbaar is, dus ga eens voor jezelf na of je weet wie je dan kunt aanspreken. De vereniging moet er voor zorgen dat er een vertrouwenspersoon is.

Wanneer val je nou iemand lastig?

Soms is het heel moeilijk om concreet de grens aan te geven van wat nu gezellig en collegiaal is en wanneer het ongewenste omgangsvormen worden.

Je hoort wel eens: "mag je dan helemaal niets meer?" of "mag ik niet eens meer een arm om een collega haar schouder leggen?" of "mag ik niet eens meer een grapje maken?".

De antwoorden op deze vragen zijn niet altijd hetzelfde. Het is veelal afhankelijk van de situatie en de persoon die het doet. Een dikke zoen op een wang kan gezellig zijn en een arm om een schouder kan opeens klef en onplezierig zijn.

Vaak is het zo dat gedrag niet als ongewenst wordt ervaren als je het vriendelijk en met respect bedoelt. Als je niet helemaal zeker bent, doe dan niets of let er heel goed op hoe de ander reageert. Als je te dichtbij komt, wees er dan alert op hoe je gedrag overkomt. Kijk goed of je grapjes wel zo grappig zijn. Er wordt misschien niet altijd wat van gezegd, maar je kunt het vaak wel merken aan de reacties van de mensen in je omgeving, doordat ze de schouder wegtrekken of verveeld kijken bij jouw zogenaamde grapje.

Bepaalde handelingen kun je nooit vriendschappelijk bedoelen, en zijn dus ook nooit gewenst. Zoals, aan billen en borsten zitten, vloeken en schelden, opmerkingen maken over

het seksleven van je collega's, respectloze opmerkingen maken over de leeftijd, zoals "Kijk die ouwe eens".

Hoe kunnen wij ongewenste omgangsvormen in onze vereniging voorkomen?

Om te beginnen moet je altijd je eigen gedrag goed in de gaten houden. Vraag je af of je collega je "leuke grapjes" wel zo grappig vindt. En let op of je collega fysiek contact wel zo leuk vindt. Pesten, discriminatie en seksuele intimidatie is voor velen een gevoelig onderwerp, waarover men niet gemakkelijk praat. Toch is dat precies wat er wel moet gebeuren, wil er iets in de houding en gedrag van mensen veranderen. Niemand hoeft te accepteren dat haar of zijn grenzen worden overschreden. Het is belangrijk de ander dat te laten weten. Veelal is een rechtstreekse opmerking genoeg om ongewenst gedrag te laten stoppen. Met andere woorden: "maak duidelijk kenbaar dat je het gedrag van jouw collega als onplezierig en/of ongewenst ervaart".

Je collega wil niet onsportief lijken, wil geen "haaibaaï" zijn of wil niet als een "mietje" overkomen die niet tegen een grapje kan. Slachtoffers van ongewenst gedrag zullen daarom voorzichtig zijn met stappen te ondernemen. Eenieder kan dus ook alert zijn op het gedrag van een ander. Zeg er iets van en ga niet mee in het ongewenste gedrag van een ander. Dit zal de hele sfeer voor iedereen ten goede komen.

Gedragscodes NBB

ALGEMEEN BESTUUR

GEDRAGSCODE SPELERS EN COACHES

WAT HOORT:

1. Sportief gedrag
2. Respect voor elkaar en de scheidsrechters
3. Beslissingen van de scheidsrechter accepteren
4. Correcte kleding
5. Line-up voorafgaand aan en na de wedstrijd en geven elkaar en de scheidsrechters daarbij een hand
6. Scheidsrechter en jury bedanken
7. Spelerskaarten ter inzage op de jurytafel
8. Voor en tijdens de wedstrijd, alsmede tijdens de pauzes, wordt geen alcohol door de spelers en coaches gedronken
9. Ook na de wedstrijd correct gedrag
10. Voorbeeldig gedrag t.o.v. publiek
11. Coaches nemen verantwoordelijkheid m.b.t. het gedrag van hun spelers t.o.v. tegenstanders, publiek en scheidsrechters. (Coach heeft opvoedende taak en voorbeeld functie)
12. Coaches en spelers van het bezoekende team nemen hun verantwoordelijkheid m.b.t. het gedrag van hun supporters
13. Spelers en coaches hebben voldoende kennis van de spelregels

WAT HOORT NIET:

1. Dragen van sieraden
2. Schelden, ook niet naar teamgenoten
3. Discriminerende opmerkingen
4. Obscene gebaren

WAAR LIGT DE VERANTWOORDELIJKHEID:

Spelers zelf
Coach

MAATREGELEN:

Bij misdragingen speler:

- Coach haalt speler preventief het veld uit

Bij misdragingen publiek:

- Coach en / of captain spreekt met behulp spelers, publiek aan op misdragingen, vraagt desnoods een *onbelaste* time-out aan bij de scheidsrechter

HANDTEKENINGEN

.....

.....

naam captain.....

naam coach.....

hieronder handtekeningen van de spelers

Deze gedragscode door spelers en coaches laten ondertekenen voorafgaand aan elk speelseizoen en op een zichtbare plaats ophangen in de sporthal of kantine, of publiceren in het clubblad.

De getekende gedragscode kan ook, indien niet opgehangen in sporthal, tijdens wedstrijden op de jurytafel liggen en daarbij de tegenstander op de hoogte stellen van een getekende gedragscode.